

8. април 2016.

САОПШТЕЊЕ ЗА ЈАВНОСТ

Саветодавна комисија за људска права усвојила је мишљење у предмету *Н.М. и остали против УНМИК-а (бр. 26/08)*

Дана 26. Фебруара 2016, на свом 91. заседању одржаном у Приштини, Саветодавна комисија за људска права (Комисија) усвојила је мишљење у вези с предметом *Н.М. и остали против УНМИК-а*. Жалиоци су 138 припадника из ромске, ашкалијске и египћанске (РАЕ) заједнице на Косову који су боравили у пет кампова за интерно расељена лица (ИРЛ) којима је управљао УНМИК широм северне Митровице.

Током сукоба на Косову 1999. године, многи Роми који су претходно живели у насељу Ромска махала у јужној Митровици су избегли у северну Митровицу што је последица међуетничког насиља и уништавања њихових кућа. Приближно 600 Рома је размештено у ИРЛ камповима (Житковац, Чесмин Луг, Кабларе, Лепосавић и Остероде) у близини Трепчине ливнице и на другим локацијама које су коришћене за одлагање рударског отпада.

У време кад је жалба уложена Комисији приближно половину жалилаца су чинила деца. Отприлике 75 жалилаца чине жене и девојчице. Има најмање 13 њих које су се породиле у кампу и оне су поднеле жалбу и у име њихове деце.

Сви жалиоци тврде да су претрпели тровање оловом и имали накнадне здравствене проблеме због загађености земљишта у камповима због непосредне близине Трепчине ливнице и рударског комплекса, као и због генерално лоше хигијене и животних услова у камповима. Четири жалиоца тврде да су им чланови породице умрли у камповима због тровања оловом.

Жалиоци тврде да је УНМИК повредио њихова људска права тиме што их је сместио у ИРЛ кампове на земљиште познато по великој загађености, затим тиме што их није правовремено обавестио о здравственим ризицима или неопходном лечењу, као и тиме што их није изместио на безбедно место.

Комисија је установила да је УНМИК жалиоцима повредио право на живот, у суштинском и процесном погледу, загарантовано чланом 2 Европске конвенције о људским правима (ЕКЉП), њихово право да не буду изложени нечовечном или понижавајућем поступању (члан 3 ЕКЉП) и њихово право на породични живот и дом (члан 8 ЕКЉП). Комисија сматра да пропусти УНМИК-а да их измести на

безбедно место представља дискриминацију усмерену против жалилаца као припадника РАЕ заједнице, што представља повреду члана 14 ЕКЉП, у вези са горепоменутиим одредбама ЕКЉП, члановима 2 и 26 Међународног споразума о грађанским и политичким правима и чланом 2 Међународног споразума о економским, социјалним и културним правима (ICESCR).

Комисија је даље утврдила да нездрави и нехигијенски услови у камповима представљају повреду права жалилаца на одговарајуће стандарде живљења, укључујући право на смештај (члан 11 ICSECR) и право на највиши могући стандард здравља (члан 12 ICESCR).

Што се тиче жалитељки, Комисија сматра да су оне такође претрпеле вишеструку дискриминацију у погледу уживања основних људских права, као жене, као ИРЛ и као припаднице РАЕ заједнице, што је у супротности са Конвенцијом о елиминисању свих облика дискриминације над женама (CEDAW). Комисија је такође установила да је УНМИК одговоран за неповратно угрожавање живота, здравља и развојних потенцијала жалилаца који су рођени и који су одрастали у камповима, што је у супротности са члановима 3, 6, 24, 27 и 37 Конвенције о правима детета.

Комисија је дала низ препорука УНМИК-у, укључујући, између осталог, да јавно призна одговорност за свој пропуст у погледу придржавања са општеприхваћеним стандардима људских права као одговором на неповољне здравствене услове у ИРЛ камповима проузроковане загађењем оловом и последичном штетом коју су претрпели жалиоци и да упути јавно извињење њима и њиховим породицама.

Комисија је такође дала препоруку УНМИК-у да предузме одговарајуће кораке у циљу исплате адекватне накнаде за претрпљену материјалну и моралну штету у вези са установљеним повредама одредаба о људским правима наведених у овом мишљењу.

Комисија је надаље препоручила УНМИК-у да предузме одговарајуће мере како би се обезбедило да органи УН-а који раде са избеглим лицима и ИРЛ промовишу и обезбеде поштовање међународних стандарда људских права и да се налази и препоруке Комисије, који се односе на овај предмет, поделе са таквим органима, у смислу гаранције непонављања. Комисија је такође дала препоруку УНМИК-у да предузме одговарајуће мере са органима УН-а како би се обезбедила ефикаснија расподела информација које се односе на здравље и добробит људи под њиховом управом и контролом.

Поред тога, Комисија препоручује да УНМИК апелује на органе УН-а и надлежне органе на Косову да заштите и промовишу људска права Рома, нарочито жена и деце, како би се омогућила њихова проактивна улога.

Целокупном тексту мишљења на енглеском можете приступити на веб-страници СКЉП <[овде](#)>. Верзије на албанском и српском ће бити омогућене након превода текста.

Ово саопштење за јавност представља документ које је произвео секретаријат Комисије. Оно не обавезује Комисију. За додатне информације, можете ступити у везу са г. Андрејем Антоновим, извршним службеником при секретаријату Комисије, путем имејла: antonov@un.org, или на телефонски број: +381 (0)38 504 604 лок. 5847. Одлуке, мишљења и остале информације о Комисији можете пронаћи на њеној веб-страници: www.unmikonline.org/hrap